2.3. Bedir Gazvesi

Hicretten sonra Mekkeli müşriklerle Müslümanların ilk ciddi karşılaşması Bedir Gazvesi ile olmuştur. Ebu Süfyan'ın başında bulunduğu Şam'dan yola çıkan Kureyş'e ait büyük bir kervanın yaklaştığı haberi üzerine Resulullah(s.a.v.) bilgi toplamaları için Talha b. Ubeydullah ile Said b. Zeyd'i görevlendirdi.[34]

Görsel 4.4: *Müslümanlarla müşriklerin ilk karşılaşması: Bedir*

Hz. Peygamber, toplumu yakından ilgilendiren hayati önemi haiz konularda mutlaka sahabesi ile görüş alışverişinde bulunurdu. Resul-i Ekrem **istişare** denilen bu yaklaşımını kervana karşı izlenilecek yöntemi belirlerken de kullandı. İstişarenin sonucunda kervana müdahale kararı alındı daha sonra Resulullah(s.a.v.) sahabileriyle yola çıktı.

Ebu Süfyan, tedbirli hareket ediyor ve aldığı istihbarat ile kervanın bir baskına uğrayabileceğini tahmin ediyordu. Bu nedenle öncelikle Kureyş'i mallarını korumak için yardıma çağırdı. Ardından kervanını farklı ve güvenli bir yoldan götürdü. Yaklaşık bin deve tarafından taşınan yüklerin Mekkeliler için önemi büyüktü. Bu yüzden Ebu Cehil komutasında kısa sürede büyük bir ordu yola çıktı. Müslümanlar ise bir savaş için hazırlık yapmamışlardı. Üç yüz on dört kişinin bulunduğu birlik bir kervana baskın yapacağını düşünürken bin kişilik müşrik ordusunun Bedir'e yaklaştığı gerçeğiyle karşılaştı.[35]

Ebu Süfyan, kervanın tehlikede olmadığını bildirmesine karşın Ebu Cehil savaşta ısrar etti. Kabile reislerinden itiraz edenleri de korkaklıkla suçlayıp orduyu Bedir'e doğru sevk etti. Hz. Peygamber'in yaptığı istişarede ise önce muhacirler söz aldı ve savaşın kaçınılmaz olduğunu "Sen ve Rabbin gidin onlarla savaşın; biz burada oturacağız." diyen Yahudiler gibi olmayacaklarını bildirdiler. Ardından ensardan Sa'd b. Muaz, "Seni hak ile gönderene yemin olsun ki, eğer denize dalsan biz de seninle birlikte dalacağız." diyerek savaşta sabır ve sebat göstereceklerini söylediler. Ashâbın bu kararlı tutumu üzerine Müslüman birlikler Bedir'e doğru yola çıktı.

Müşriklerden önce gelen Müslüman ordusu, sahabeden Hubab b. Münzir'in tavsiyesiyle yüksekçe yerlere çekilip su tedarik ettikten sonra kuyuları kapattı. Muharebe yerine gelen müşriklerin su kuyularının kapatılmış olmasının şaşkınlığına muharebeden bir gün önce yağan yağmur eklendi. Böylece müşriklerin bulunduğu düz alan çamura bulandı. Allah'ın(c.c.) yardımı yetişmiş, Müslümanlar hem moral hem de stratejik olarak elverişli hâle gelmişti.

32 İbn Hişâm, es-Sîre, C 2, s. 241, 248, 251.
33 bk. İbn Sa'd, Tabakât, C 2, s. 5-155.
34 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 19.
35 İbn Hişâm, es-Sîre, C 2, s. 322.

YORUMLAYALIM

Peygamberimiz(s.a.v.) Bedir Savaşı öncesinde şöyle dua etmiştir: "Ey Allah'ım! İşte Kureyş kibir ve gururla geldi. Sana meydan okuyor, peygamberini yalanlıyor. Ey Allah'ım! Peygamberlere yardım sözünü, bana da özel olarak zafer vadini yerine getirmeni talep ediyorum. Eğer şu bir avuç Müslüman yok olursa, sana ibadet eden hiç kimse bulunmayacaktır."

(Müslim, Cihad ve's-siyer, 58.)

Hadis-i şeriften hareketle Bedir Savaşı'nın önemini yorumlayınız.

Bedir Savaşı aynı aileden insanların karşı karşıya geldiği, iman ile küfrün mücadelesine sahne olan çetin bir sınavdı. Hz. Peygamber, savaşı önlemek adına Hz. Ömer'i elçi göndererek barış teklifinde bulunmasına rağmen Ebu Cehil kibrinin tuzağına düşerek bu teklifi reddetti.[36] Arap savaş geleneklerine uygun olarak savaş teke tek karşılaşma anlamına gelen mübareze ile başladı. Buna göre Utbe b. Rebîa, kardeşi Şeybe b. Rebîa ve oğlu Velîd b. Utbe ile öne çıkarak meydan okuması Hz. Hamza, Hz. Ali ve Hz. Ubeyde ile cevap buldu. Müslümanlar rakiplerini öldürerek düşmanlarına göre psikolojik üstünlükle savaşa başlamış oldu.[37]

"... Nice az topluluk çok topluluğa Allah'ın izniyle üstün gelmiştir..."[38] ayetiyle işaret edildiği gibi düşmanlarına göre sayıca az olan Müslümanlar hicretin ikinci yılında 17 Ramazan (13 Mart 624) Cuma günü başlayan Bedir Savaşı'nda kesin bir zafer elde etmişlerdir. Müslümanlar verdiği on dört şehide karşılık yetmiş müşriki de öldürmüşlerdir. Öldürülenler arasında Mahzumoğulları kabilesinin reisi Ebu Cehil, Cumahoğulları lideri Ümeyye b. Halef, Ümeyyeoğulları reisi Utbe b. Rebîa da vardı. Ayrıca yetmiş kişi de esir olarak alınmıştır.[39]

Derkenar

Resulullah(s.a.v.) Uhud Savaşın'dan önce okçularına "Bizleri koruyunuz. Onların bize arkadan saldırmasından çekiniyoruz. Onları yendiğimizi görseniz de biz onların karargâhlarına girmedikçe yerinizi asla terk etmeyin. Öldürüldüğümüzü görseniz bile bize yardım etmeyin ve bizi savunmayın. Ya Rabbi! Seni onlara şahit tutuyorum." diyerek kesin bir emir vermişti.

(Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 224-225.)

36 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 61.
37 İbn Hişâm, es-Sîre, C 2, s. 277-278.
38 Bakara suresi, 249. ayet.
39 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 42.
40 İbn Hişâm, es-Sîre, C 3, s. 64-67.
41 Belâzürî, Ensâb, C 1, s. 383-384.